

U s n e s e n í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a Olgy Stránské ve věci navrhovatele **F. I.**, proti odpůrci **Městskému úřadu Benešov** se sídlem Masarykovo náměstí 100, Benešov, **o návrhu na neplatnost voleb do zastupitelstva obce Chotýšany konaných ve dnech 10. a 11. října 2014,**

t a k t o :

- I. Návrh se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel se návrhem podaným u Krajského soudu v Praze dne 21. 10. 2014 podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva obce Chotýšany konaných ve dnech 10. a 11. října 2014.

V návrhu předně namítá, že jako nezávislý kandidát neměl v předvolební kampani rovnocenné podmínky, protože starostka obce netradičně posunula vydání místních novin o 10 dní, kde mimo jiné seznamoval voliče se svým volebním programem. Tímto zdržením a mediální nerovností byl „vyšachován“, diskriminován a zkrácen na rovných podmínkách volební soutěže. Jednání starostky považuje za neadekvátní, nemožné a rozporné s volebním zákonem. Nastalou situaci konzultoval s paní V., pracovníci odpůrce přebírající kandidátní listiny, jež mu doporučila, aby si nechal vysvětlit postup nevydání, ale odpovědi se nedočkal.

Dále tvrdí, že zjistil, že obálky a hlasovací lístky byly volně přístupné v otevřené papírové krabici. Takže nezabezpečené proti ztrátě po 30 dnů na obecním úřadě. Navrhl proto, aby soud rozhodl o nových volbách.

Odpůrce prostřednictvím tajemnice svého úřadu ve vyjádření k návrhu označil návrh za nedostatečně odůvodněný, neboť není zřejmé, jaké jednání a koho by mělo mít za následek neplatnost voleb v obci Chotýšany. Dále vyjádřil pochybnost o své pasivní legitimaci, neboť skutková tvrzení navrhovatele se žádným způsobem nedotýkají činnosti na úseku voleb, k níž je jako registrační úřad ve vztahu k volbám v obci Chotýšany podle zákona povolán. Jednání, jež navrhovatel v návrhu popisuje, nezpůsobil, není za něj nikterak odpovědný, ani není oprávněn jako registrační úřad kontrolovat vydávání místních periodik a průběh volební kampaně v obci Chotýšany, ani uložení obálek a hlasovacích lístků na Obecním úřadě Chotýšany. O tvrzeních navrhovatele ohledně uložení obálek a hlasovacích lístků v obci Chotýšanech, neměl do okamžiku doručení návrhu na zahájení řízení povědomost. Jako registrační orgán tento materiál

pouze řádně, včas a v souladu se zákonem o volbách do zastupitelstev obcí vydal. Současně sdělil, že k věci vyžádal stanovisko starostky obce Chotýšany.

Ing. B. B., Ph.D. (starostka obce) se ve stanovisku k návrhu vyjádřila k oběma výhradám. K první uvedla, že obec Chotýšany vydává místní periodikum, jež vychází po každém zasedání zastupitelstva, a to zpravidla jeden až dva týdny po zasedání. Přesná lhůta pro vydání novin není stanovena, odvíjí se od časových možností pravidelných přispěvatelů, tj. především starostky, kronikáře, místní školy a šéfredaktorky. Všechny vyjmenované osoby mají své jiné (hlavní) pracovní povinnosti. Proto v 50 % případů vycházejí Chotýšanské noviny až 2 týdny po zasedání zastupitelstva. Redakci novin vede šéfredaktorka Ing. M. M., které do její činnosti nikdy nezasahovala. Plně respektuje svobodu projevu. Proto během jejího funkčního období nenastal ani jeden případ, kdy by byl nějaký příspěvek z novin vyřazen. Na zasedání zastupitelstva obce dne 28. 8. 2014 byla již naplánována poslední schůze zastupitelstva na pátek 30. 10. 2014 s tím, že za týden proběhnou volby a po nich vyjdou Chotýšanské noviny již s volebními výsledky. V zářijovém vydání novin, tj. po zasedání zastupitelstva dne 28. 8. 2014 byly zveřejněny předvolební příspěvky dvou kandidátek ze tří, které byly k volbám zaregistrovány. Pouze navrhovatel (nezávislý kandidát) příspěvek do novin nedodal. Učinil tak až na konci září 2014. O jeho počínu se dověděla čistě náhodou, ve středu 8. 10. 2014, kdy již z technických důvodů nebylo možné noviny do voleb vydat. Zásadně proto odmítá obvinění, že by vydání novin záměrně zdržela. V těchto komunálních volbách již nekandidovala a s navrhovatelem neměla žádný konflikt. Nevidí proto důvod, proč by mu měla v předvolební kampani bránit.

K druhé výhradě uvedla, že zápis o průběhu a výsledku voleb jí společně s hlasovacími lístky předal předseda volební komise bezprostředně po ukončení sčítání hlasů. Dokumenty byly uloženy do papírové krabice v kanceláři obecního úřadu, jež se zamyká a je elektronicky zabezpečena. Přístup do kanceláře mají kromě ní ještě dva místostarostové a hospodárka obce. Vylučuje možnost, že by bylo s volebními materiály od jejich uložení v kanceláři obecního úřadu manipulováno.

Ing. M. M. k první námitce uvedla, že ve funkci šéfredaktorky Chotýšanských novin působí od roku 2010. Noviny se skládají z příspěvků od občanů, základní a mateřské školy, kronikáře, ze zápisu zastupitelstva obce a úvodníku starostky obce. Noviny jsou vydávány po zasedání zastupitelstva obce a po dodání článků od přispěvatelů. Za celou dobu jejího působení v novinách nebylo nikomu odepřeno otištění jeho příspěvku. Termín tisku novin nebyl nikdy stanoven, vždy záleželo na dodání článků a jejich časových možnostech, jelikož má hlavní pracovní poměr mimo své bydliště. Volební příspěvky dvou kandidujících stran byly otištěny v zářijovém čísle Chotýšanských novin a tak mohl učinit i navrhovatel.

Místostarosta obce Ing. R. K. se ohradil proti tvrzení navrhovatele ohledně uložení volební dokumentace. Uvedl, že dne 15. 10. 2014, kdy se do kanceláře obecního úřadu dostavil navrhovatel, byly řádně zapečetěné volební materiály skutečně uloženy v papírové krabici od hlasovacích lístků, která byla uložena na skřínce, kde jsou uloženy další dokumenty, avšak jde o kancelář uzamykatelnou, elektronicky zabezpečenou a klíče a bezpečnostní kód mají pouze kompetentní lidé. V době jejich nepřítomnosti je kancelář zajištěna. Tvrzení navrhovatele proto nechápe. Dodal, že si nelze plést kancelář obecního úřadu se samoobsluhou, kde může každý nahlédnout do každého regálu.

Předseda okrskové volební komise M. B. ve stanovisku uvedl, že v sobotu dne 11. 10. 2014 předal starostce obce řádně podepsanou a přelepenou volební dokumentaci.

Soud při posuzování návrhu postupoval podle části třetí, hlavy druhé, dílu čtvrtého s. ř. s. a podle příslušných ustanovení zákona č. 491/2002 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen „volební zákon“).

Předně konstatuje, že odpůrce je v tomto řízení pasivně legitimován z pozice příslušného volebního orgánu, který vyhláší výsledek voleb [§ 12 odst. 1 písm. f) volebního zákona; blíže viz usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2006, č. j. 57 Ca 148/2006-40].

Následně se soud zabýval splněním procesních náležitostí návrhu a v tomto směru uzavřel, že návrh byl podán včas (výsledky voleb do zastupitelstev obcí vyhlásila Státní volební komise dne 14. 10. 2014), a to aktivně legitimovaným subjektem, neboť navrhovatel je volební stranou (pod č. 2), jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce Chotýšany. Aktivně legitimovaný subjekt se pak může podle § 60 volebního zákona domáhat u soudu neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta, má-li za to, že byla porušena ustanovení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek voleb.

Soud z veřejně dostupných zdrojů (www.volby.cz) zjistil vyhlášené výsledky voleb do zastupitelstva obce Chotýšany, z nichž je patrné, že ve volbách konaných dne 10. a 11. října 2014 kandidovaly tři volební strany. Pod č. 1 volební strana Nový směr, jež do voleb kandidovala devět svých členů, pod č. 2 F. I. jako nezávislý kandidát a pod č. 3 M. D., rovněž jako nezávislý kandidát. Z celkového počtu 414 oprávněných voličů se k volbám dostavilo 232 voličů. Z celkového počtu 1 160 platných hlasů bylo pro volební stranu č. 1 odevzdáno 1 010 hlasů, pro volební stranu č. 2 celkem 77 hlasů a pro volební stranu č. 3 celkem 73 hlasů.

Problematickou volebního soudnictví se opakovaně zabýval Ústavní soud, např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04) uveřejněném ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 36, náleze č. 17, vyhlášen pod č. 140/2005 Sb., v němž zformuloval základní interpretační maximu zákonné úpravy volebního soudnictví tak, že *„Vycházejí z demokratického principu legitimacy veřejné moci, dle něhož je lid jejím zdrojem a v této roli se podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb (čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 Ústavy), vyslovil základní tezi, dle níž pro volební soudnictví z principu demokracie plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů a předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.“* Nejvyšší správní soud pak např. v usnesení ze dne 18. 2. 2013, č. j. Vol 38/2013 – 69 (v němž posuzoval návrh na vyslovení neplatnosti volby prezidenta republiky), s odkazem na své usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2014 – 12, konstatoval, že *„návrhu na neplatnost volby prezidenta vyhoví pouze tehdy, jestliže dospěje k závěru, že byl porušen volební zákon, a to takovým způsobem, který mohl výsledek volby relevantně ovlivnit.“* Dále uvedl, že *„Rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak a byl by zvolen jiný kandidát [náleze sp. zn. Pl. ÚS 73/04 ze dne 26. 1. 2005].“*

Z těchto základních tezí vycházel soud také při přezkumu zákonnosti voleb do zastupitelstva obce Chotýšany.

Navrhovatel v návrhu poukazuje na porušení volební kampaně, tedy té části volebního procesu, která předcházela samotnému hlasování. Soud proto návrh posoudil jako návrh na neplatnost voleb (srov. závěry usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, č. j. 50 A 22/2012-44, publikovaného pod č. 2818/2013 Sb. NSS a dostupného – stejně jako další zmíněná rozhodnutí – na www.nssoud.cz).

Při vlastním posouzení návrhu vycházel soud z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení NSS ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS), která definuje tři základní předpoklady pro vyhovění volební stížnosti: 1. nezákonnost (porušení volebního zákona, popř. zákonů souvisejících; 2. vztah mezi touto nezákonností a výsledkem voleb; 3. zásadní intenzitu této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu předmětného kandidáta.

Volební zákon upravuje volební kampaň v § 30. Jde však o úpravu kusou a neúplnou, jež na situaci popisovanou navrhovatelem nedopadá. Soud proto vzal v úvahu ústavní principy obsažené v čl. 5 Ústavy, podle něhož je politický systém založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran respektující základní demokratické principy.

Navrhovatel v návrhu tvrdí, že byl zbaven možnosti ucházet se o přízeň voličů v místních novinách, neboť starostka obce vydání novin, v nichž mimo jiné seznamoval voliče se svým volebním programem, netradičně posunula, čímž byl „vyšachován“ a zkrácen na rovných podmínkách volební soutěže. Soud proto musel posuzovat, zda k tvrzenému porušení volebního zákona skutečně došlo a zda by tato případná vada byla způsobila změnit či ovlivnit výsledky voleb. Odpověď na tyto otázky vyznívá v neprospěch navrhovatele. Předně proto, že navrhovatel své tvrzení nikterak nedokládá ani nekonkretizuje. Naopak starostka obce ve stanovisku k návrhu zcela konkrétně a pro soud akceptovatelným způsobem vysvětlila, že důvodem neuveřejnění navrhovatelova příspěvku v zářijovém vydání Chotýšanských novin bylo výlučně opožděné dodání příspěvku (oproti zbylým dvěma volebním stranám, jejichž včasné příspěvky byly zveřejněny). Navrhovatel v tomto směru soudu žádný důkaz nepředložil. Šéfredaktorka Chotýšanských novin k věci uvedla, že noviny jsou vydávány po konání zastupitelstva a po dodání článků od přispěvatelů. S přihlédnutím k právě uvedenému zůstalo tvrzení navrhovatele pouze v rovině ničím nepodložené domněnky. Za tohoto stavu nemohl soud námitce o porušení zásady rovných podmínek v obecní mediální volební kampani přisvědčit. Nedůvodnost této námítky je ostatně umocněna celkovými výsledky voleb v obci Chotýšany, v nichž u voličů jednoznačně vyhrála volební strana Nový směr s 1 010 odevzdanými hlasy, oproti pouhým 77 hlasům odevzdaným ve prospěch navrhovatele. Ani případná volební vada (jež však nebyla zjištěna) by tak s velkou pravděpodobností hraničící s jistotou nemohla výsledek voleb ovlivnit.

V druhé námitce poukazuje navrhovatel na nedostatečné zabezpečení volební dokumentace (uložena volně v papírové krabici). V návrhu však neupřesňuje, kdy tvrzená zjištění učinil. Soud proto vycházel ze stanoviska místostarosty obce, podle kterého se navrhovatel dostavil do kanceláře obecního úřadu dne 15. 10. 2014 (po volbách) s tím, že se chce podívat, zda je řádně zabezpečena obálka s hlasovacími lístky. Ani tuto námitku neshledal soud důvodnou. Přihlédl přitom ke shodným stanoviskům starostky a místostarosty obce. Místostarosta obce se proti tvrzením navrhovatele ohradil konstatováním, že papírová krabice s volební dokumentací byla sice uložena na skříňce, avšak v uzamykatelné a elektronicky zabezpečené kanceláři, od níž mají klíče a znají bezpečnostní kód pouze k tomu určení zaměstnanci. V době jejich nepřítomnosti je kancelář zajištěna. Popsaný způsob zabezpečení kanceláře považuje soud za zcela dostačující. Navíc navrhovatel v tomto směru žádné námitky neuplatnil, omezil se pouze na způsob uložení papírové krabice a nezmínil se ani o žádném případě ohrožení (napadení) kanceláře, v níž byla

volební dokumentace uložena. Navíc předseda okrskové volební komise poukázal na skutečnost, že volební dokumentaci předal „přelepenou“, tj. zabezpečenou ve smyslu § 43 odst. 5 volebního zákona, čímž byla znemožněna manipulace s volební dokumentací i osobám oprávněným do kanceláře vstoupit.

Soud proto návrh jako nedůvodný zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve volebních věcech nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, v souladu s tím, jak to stanoví zákon v ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.
Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

V Praze dne 7. listopadu 2014

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Vlasáková